

תומר קיין והמקבים: 1:0

הגנרלים של ארגנטינה, וממשיכים להיות שותפים של גנרלים רצחניים במדינות אחרות באמריקה הלאטינית.

יהודים רחמו, רחמו

אני יושב ומנסה לרחם עליהם. מנסה ואיני מצליח. אני מסוגל לרחם על המתנחלים המיסכנים, שאיבדו את כספם מכיוון שרומזו עליידי הגנבים, ששילמו מס'שפתיים לארץ ישראל השלמה ומס'מפלגה לליכוד ולעסקניו. רובם ידעו כי הקרקעות בגדה נגזלים מן התושבים בדרכי טרור ורמייה. כולם יודעים שהם משיגים "איכות חיים" עליידי דיכוי ועושק של עם אחר.

השימחה הלאיד היא רגש מכוער. אני מודה שמפעם לפעם גיליתי בתוכי רגש זה. אך הוא חלף מידי, כשנוכחתי כי בסופו של דבר אני אשלם את החשבון. שהרי המתנחלים בטוחים שהמדינה תיתן להם מיגרש'ס'חנים. במקום המיגרשים שרכשו מן הרמאים.

מצעדר הטימטום

אני מעריץ גדול של ברברה טוכמן ואו טאקמן, כפי שהאמריקאים מבטאים את שמה הגרמני. אני קורא בלהט את ספריה על ההיסטוריה, ומסכים כמעט לכל מילה שהיא כתבה. במיוחד התלהבתי מספירה האחרון, מיצעד הטימטום. שכבר התייחסתי אליו במדור זה. זהו ספר אינטליגנטי להפליא, שבא להוכיח שגם אנשים חכמים נוהגים בנסיבות מסוימות בטיפשות מדהימה, עד כדי הרס עצמי.

ברברה החכמה צודקת, ואת ההוכחה החותכת לכך היא סיפקה עתה בעצמה.

בארצות הברית יצא ספר של אחת ז'ואן פיטרס. ששמו באנגלית מאז ומעולם (ואולי מאז ימי קדם). זהו ספר המצטיין במידה של טימטום שכמעט לא ייאמץ. לגברת פיטרס קרתה תאונה. היא נישאה ליהודי, רוויזיוניסט ותיק. זה הלעיט אותה בכל דבריה והבל שהפצו הרוויזיוניסטים על הבועה הפלסטינית. (אגב: בניגוד גמור לדעתו של ז'אן ז'בוטינסקי, שהכיר במאמרו ההיסטורי קיר הברזל בקיום העם הפלסטיני כיחידה לאומית נפרדת. ואף הצדיק במידה רבה את מאבקו נגדו).

הגברת פיטרס ערכה "מחקר", וכך גילתה את האמת לאמיתה: שמעולם לא היה קיים עם פלסטיני, שהארץ היתה ריקה מאדם כשהמתנחלים הציוניים באו אליה. שהנוכלים המתקראים עכשיו "פלסטינים" אינם אלא ערבייב של אספסוף מן הארצות השכנות, שבאו לארץ בעיקבות היהודים. בעיקר ערב סיום המנדט. את העם הפלסטיני המציאו האנטיסטים. בקיצור: הפרוטוקולים של ז'קני ערב. הכל כתוב בסיוגון היסטרי נרגיז.

טענות אלה היו שגורות בפי התעמולה הציונית בשנות ה-50 וה-60 הראשונות. אך זה מכבר אין גם התועלנים הסרייבוביה משתמשים בהן. אנטיסטיקצו בכל העולם. ובראש וראשונה בישראל עצמה. הביאו שפע עצום של עובדות היסטוריות וסטטיסטיקות, המוכיחות את ההיפך: שעם ראשית ההתנחלות הציונית היו בפלסטין חצי מיליון ערבים בנייהמקום, שהיו בה רוב של 90%.

אבל הגברת פיטרס בשלה. היא כתבה מה שכתבה, והעיתונות האמריקאית הלילה ושיבחה אותה — דבר המוכיח רק מי שולט בעיתונים האמריקאיים. ומי כותב כזה את הביקורות, אך כשהגיע הספר לבריטניה, עשו ממנו עפר ואפר. הובאו עשרות דוגמאות של סילופים גסים, מובאות מעוותות, סטטיסטיקות כוזבות — דברים מביכים, העוברים את גבולות הבושה. לרוגמה:

טאקמן

מה זה נוגע לברברה טאקמן, היהודיה הטובה, בתו של מי שהיה פעם מנהיג אנטיציוני קיצוני? על עטיפתו של ספרו זה מופיעות ההמלצות של כמה בעלישם, ובראשן המלצה חמה של ברברה טאקמן.

הוא שנאמר בספירה של ברברה הטובה עצמה: כאשר אדם חכם נופל קורבן לרגשות בלתיציוניים, הוא הופך טיפוש. הנה הצטרפה היא עצמה למיצעד הטימטום.

תיזכורת

בעיתון הראלד טריביון, היומן האמריקאי המופיע באירופה, יש מדור המעתיק דיועות שהופיעו באותו עיתון לפני 50 שנה. השבוע הופיעה שם הידיעה הבאה: מארטיין ובר, גרמני בן 39, נדון למאסר של שנה וחצי עם עבודתפרך, על כי לא ניתק את יחסיו עם אשה יהודיה. הוא האיש הראשון שנדון על פי "החוק להגנה על הדרם הגרמני והכבוד הגרמני" שהתקבל כמה חודשים לפני כן בנירנברג.

האם זו סתירה? בוודאי שזו סתירה. אבל הסתירות האלה הן חלק מן ההיסטוריה של עמנו, ושל כל עם אחר. את המילחמה על נפש ישראל היום, נגד הקנאים המטורפים של היום, ננהל במכשירים של היום. אין צורך לנתק לשם כך את המנורה. בסופו של דבר, נקבע אנחנו מה היא תסמל בעיני הדור הבא: מילחמת'חרות אוניברסלית או קנאות צרת'אופק של שונאי'עולם.

בית הדין מהכירת

22 קרדינאלים, עטופים בגלימות'ארגמן, ישבו והתפללו בצוותא. את זה אין רואים בכל יום.

לפני שבועיים, כשהייתי ברומא, עברתי ליד כנסיית פטרוס הקדוש, ומכיוון שהיה לי קצת זמן, החלטתי להיכנס. זה היה ביום

הראשון בשבוע. כל חשמני הכנסייה מרחבי העולם — לבנים, שחורים, צהובים וחומים, שהו ברומא לרגל הסידור (הכניסה) הכנסייתי.

זה היה מראה די מרהיב. הכנסייה הענקית, היפה להפליא, הבחיקה כשלל ציבוי השיש והזהב, אוצרות הצויר והפיסול הזכירו את פירקי הברית החדשה ותולדות הכנסייה. בני כל העמים התפללו בפניות השונות, כרעו בתיבות'התווודות, הדליקו נרות והשתאו מול אוצרות'האמנות. החשמנים התפללו לבדם באחד האולמות הצדדיים, לפני שערכו תהלוכה לאורך האולם המרכזי. ומכיוון שאני בכל זאת קצת שוביניסט ישראלי, אמרתי לעצמי: הבחור שלנו מנצרת הגיע רחוק. וגם הדין מהכניסה, שעל שמו הלאטיני נקרא המישכן הזה.

מה נושב בנפש?

משהו קורה לאחורונה ליצירות בדרך אל הביצוע בישראל. עופרה חזה הנחמדה שרה בסולוויזיה שיר המתחיל במילים:

"אט נושבת בנפשי / מנגינת הטוהר..."

זה היה במיסגרת שידור שהוקדש לשירי לאה גולדברג, והמנחה אף טרח להעיר שהשיר הזה מוכיח כי גולדברג היתה מוכנה לכתוב מילים למנגינות קיימות, שהרי את הלחן חיבר

המלחין פליכס מנדלסון (שנפטר ב-1847). לי היה נדמה, משום'מה, שלא גולדברג תירגמה — בנאמנות מילולית — שיר של היינריך היינה, ושמנדלסון כתב את ה מנגינה לשיר זה — אחרי שנכתב, כמובן.

ואכן, בסוף השידור תיקנה כתובת על המירקע את הרושם שנוצר, וציינה שזה היה שיר של היינה.

משהו דומה קורה להצגה עוץ'לי גוץ'לי. נאמר שהיא מבוססת על יצירה של אברהם שלונסקי. אם כן, עליו להסיק כי מגרמים גנבו את סיפורו של שלונסקי וזמן רב לפני שזה נולד, והתעקשו בדרך לקרוא לעוץ'לי גוץ'לי בשם רומפלשטילצכן.

האם כל דבר טוב ויפה נוצר בישראל?

כמו היהודים

"האמהות של כיכר מאי" הן הציבור נחושה'החלטה ביותר בארגנטינה — האמהות של רכבות הגברים והנשים, הנערות הנערות שנעלמו בארגנטינה בימי הדיקטטורה הצבאית. רובם נרצחו בעינויים, אחרי שנעצרו באמתלות הקלושות ביותר, לרוב מפי מלשינים אלמוניים. גופותיהם הועלמו.

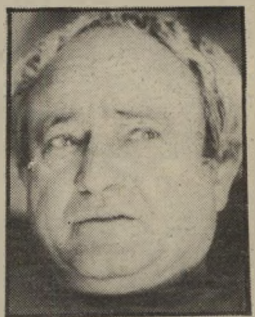
בשבוע שעבר סיפרתי במדור זה על סרט העומד להיות מוקרן בארץ, הסיפור האמיתי המספר סיפור מזעזע על רקע זה.

השבוע נשפטו בארגנטינה כמה קצינים בכירים למאסר'עולם על-ידי בית'משפט אורחי, אך אחריה נדונו לעונשים קלים. ואחרים וזכו. הדבר עורר את זעם האמהות, ואחת מהן הכריזה: "ידנו תשיג אותם! אנחנו נלמד מן היהודים. אחרי 40 שנה הם עדיין צדים את הנאצים!"

חבל שראשי ישראל, אחיהם של צייד'הנאצים, היו שותפי

נדמה לי שהייתי האדם הראשון במדינה שהעז לומר בקול רם שפולחן מרד המקבים, מרד הקנאים ומרד בריכוכא מוביל למצדה חדשה. הקנאים ובריכוכא הכריזו על מרידות מטורפות, שהובילו בביטחון מוחלט לאכזרן. ואילו המקבים פתחו בתהליך זה, כאשר פתחו במילחמה חיצונית ופנימית אשר סיסמתה יכלה להיות: "עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת".

מאז נכתבו על תיוה זו ספרים מלומדים, והיא מקובלת כיום על חלק מן המחנה החילוני'הי הומאניסטי בישראל. היא גם עוררה התנגדות בקרב אותו המחנה (שלא לדבר כלל על המחנה הלאומני והדתני). קורא אחד הגיב לא מכבר מעל עמודי שבו עון זה וטען כי התיוה מופרכת מיסודה. המקבים היו לוחמי שיחרור לאומיים וסוציאליים, רי מרד'הקנאים היה התקוממות של הפרולטריון היהודי נגד ה'אצולה היהודית הנצלנית, שר'חרת'רומא.

תומרקין

על כך אפשר להתווכח, כמו על כל דבר אחר השייך ל'היסטוריה. כל זמן שברור שזה אכן שייך להיסטוריה.

קיימת בישראל נטיה מסוכנת לאקטואליזציה של ההיסטוריה. הייתי קורא לזה "היווי העבר" — כלומר, הנסיון להציג את העבר כאילו היה הווה. הנסיון להציג מאורעות שקרו (אם קרו) לפני 2000, 3000 ואף 4000 שנים כאילו הם שייכים למציאות של ימינו.

לפי גישה זו, ההבטחה האלוהית לאברהם אינה אגדה מלפני אלפי שנים, המתאימה לתפיסה של הימים ההם, אלא מיסמך ב'ימינו, שיש לו השלכות מעשיות על התנהגותו האישית והלאומית. רצח'העם בידי יהושע בן'נון אינו מעשה שהתאים לנהל'המילחמה של תקופה בברית, אלא מיעוזה שמצווה עלינו הקדוש'ברוך'הוא בדצמבר 1985. התורה אינה מיסמך שחובר לפני 2500 שנה, והמנצח'ה אגדות רבות שאמיתותן ההיסטורית מוטלת בספק, אלא מיסמך אקטואלי ומודרני, כמו החוקה של ארצות'הברית.

הרברים נקרעים מתוך הקשרם ההיסטורי והמיתולוגי, ומוד'בקים למציאות של ימינו. גרמה לכך הדת היהודית, שעריבבה תמיד סיפורי היסטוריים (או פסבדו'היסטוריים) עם מציאות רתיות, והגדילה לעשות דווקא הציונות החילונית, שביקשה לקפוץ מעל לתהום של 2000 שנים, ישר אל סוף הקהילה היהודית האחרונה, ועל כן הפכה את דמויות הימים ההם לגיבורים מודרניים, כלי ביקורת ואבחנה. בריכוכא הפך ב'יומנו של טרומפלדור, היה זה כאילו הפכו האיטלקים את ספארטאקוס לשותפו של גאריבלדי, או ליריבו של מוסוליני.

בצורה הבוטה והמסוכנת ביותר מתבטא הדבר בחינוך הנכפה על ילדי'ישראל ובגידולים הנמוכות. אחר שערבו את המסלול השנתי של חג'הפורים, חג'הפסח, יום'העצמאות, ל"ג' בעומר, תישע'הבאב, חג'הסוכות וחג'החנוכה, אין לילדים מושג מה קדם למה ומי קדם למי: הבריטים לרומאים, התורכים ליוונים, המופתי לפרעה, היטלר להמן — או להיפך. הכל הופך לדייסה אחת: בכל הדורות ניסו כל הגויים להרוג את כל היהודים, אך אנחנו עמרנו מולם, מעטים מול רבים, ויכולנו להם, מי פילל ומי מילל, בלה'בלה'בלה. ומכיוון שכל זה קרה אך אתמול בכוכר, הרי כל הגויים רוצים להרוג אותנו גם היום, אבל אנחנו נשכים ונהרוג את הגויים.

וזוהי סכנה גדולה. יש הבוחרים מן הפח הזה אל הפחת של ניתוק העבר. כפי שעשה יגאל תומרקין, כאשר הסתלק השבוע מטקס נדל'התחנכה בירי נשיא'המדינה, כהפגנה של מחאה על מעשי המקבים.

לדעתי עשה תומרקין מישגה, כי הוא הצטרף דווקא לפולחן המסוכן ביותר — לאותו פולחן של "היווי העבר", כאשר הוא מוחה היום על מעשי'המקבים, שרצחו את המתיוונים, הספורטאים והציירים, הוא הופך מצידו את המקבים לחלק מן המציאות של ימינו. הוא עושה בדיוק את אשר עושים הקנאים הלאומניים והדתניים, אלא למטרה הפוכה.

אם כן, איך עלינו להתייחס אל העבר? אל העבר צריכים להתייחס כאל העבר — כאל מאורעות, אמיתיים או מדומים. שקרו אי'פעם, בתקופה מסוימת, על רקע התפיסות המוסריות והחברתיות של תקופתם.

מי צריך במילחמת'האחים מלפני 2150 שנים — המתיוונים, שפניהם היו אל תרבות העולם, או המקבים, מורדים בעלי מסר דתי'לאומי בדלני וצר? עצם השאלה היא מגוחכת, כאשר היא נשאלת כשאלה אקטואלית, ולא במיסגרת תיאורית, סיפורית או אקדמית.

אלה גם חלק מעברנו. אלה גם אלה שעלו על פי אמונתם. כשם שברטי מודרני אינו יכול לשאול את עצמו אם "צדק" האנגלו'סאכסים או הנורמאנים בקרב האסטינגס לפני 919 שנים, שאלה גם אלה הם אבות האומה הבריטית המודרנית. כן גם אנחנו יכולים בשקט להדליק נרות ולכבד את גבורת המקבים, שהם חלק ממורשתנו האישית והקיבוצית, ובאותה השעה להעריך ולהניק את המתיוונים שלחמם במקבים. יכולים אנחנו להתפאר באמפית'אטראות של הורדוס ובבית'המיקדש שהוא בנה, אשר ליד הכותל המערבי החיצוני שלו מתפללים מי שמתפללים. קבוצות בית'ל ירושלים ומכבי תל'אביב נקראות שתיהן על שם תנועות ששללו את הספורט. הן משחקות בשבת ועוסקות בפעילות שהמקבים והקנאים ראו בה חילול'הקדוש והמתיוונים.